

- ۱) دَاوُكٌ فَيْسَكُ وَمَا تَبْصِيرُ   وَ دَاوُكٌ مِّنْكَ وَلَا تَشْعُرُ
 ۲) أَتَزَعَمُ أَنَّكَ جَرِيمٌ صَغِيرٌ   وَ فَيْكُ أَنْطَوَى الْعَالَمِ الْأَكْبَرُ
 ۳) أَنْتَاسُ مِنْ جِهَةِ الْأَبَاءِ أَكْفَاءُ   أَبُوهُمْ آدَمُ وَالْأُمُّ حَوَاءُ
 ۴) وَقَدْرُ كُلِّ أَمْرٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ   وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ
 ۵) فَفَرُّ يَعْلَمُ وَلَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا   فَاتَّاسُ مَوْتِي وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ
 ۶) أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ   إِنَّمَا النَّاسُ لِيَأْمُ وَ لِيَأْبُ
 ۷) هَلْ تَرَاهُمْ خَلْتُوا مِنْ فِضَّةٍ   أَمْ حَدِيدٍ أَمْ نُحَاسٍ أَمْ ذَهَبٍ
 ۸) بَلْ تَرَاهُمْ خَلْتُوا مِنْ طِينَةٍ   هَلْ سَوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ
 ۹) إِنَّمَا الْفُخْرُ لِعَقْلِ نَابِتٍ   وَ حَيَاءٍ وَ عِفَافٍ وَ أَدَبٍ

- ۱) دوی تو در خود توست و تو آن را نمی‌بینی و درد تو از خود توست و تو نمی‌دانی.
- ۲) آیا تصور می‌کنی که تو موجود کوچکی هستی در حالی که عالم اکبر در درون تو درهم پیچیده شد.
- ۳) مردم از نظر آباء و اجداد هم‌مرتبه و همتایند و پدر و مادر آنان، آدم و حوا هستند.
- ۴) و ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد و مردان براساس انجام کار ارزش دارند.
- ۵) پس دانش به‌دست آور و به دنبال جایگزینی برای آن نباش که مردم مردگانند و اهل علم، زنده‌اند.
- ۶) ای که ناپردانه افتخارکننده به دودمان هستی، مردم از یک مادر و پدر هستند.
- ۷) آیا آنان را می‌بینی که از نقره یا آهن یا مس یا طلا آفریده شده‌اند؟
- ۸) بلکه آنان را می‌بینی از تکه گلی آفریده شده‌اند، آیا به‌جز گوشت و استخوان و پی‌اند؟
- ۹) افتخار تنها به خردی استوار، شرم، پاکدامنی و ادب است.

حروف مشبیه بالفعل:

در زبان عربی «أَنَّ، كَأَنَّ، لَكِنَّ، لَيْتَ، لَعَلَّ» حروف مشبیه بالفعل هستند که هر یک دارای معانی و کاربردهای خاصی هستند.

الف) اِنَّ: این حرف به معنای «قطعاً، همانا، به‌درستی که، بی‌گمان» است و جمله‌ی بعد از خود را تأکید می‌کند.

مثال: اِنَّ اللهَ لَا يَضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ.

حرف مشبیه بالفعل

قطعاً خداوند پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند.

اِنَّ اللهَ رَحِيمٌ ← به‌درستی که خدا مهربان است.

حرف مشبیه بالفعل

سؤال: در عبارتهای زیر، حرف مشبّهة بالفعل را مشخص کنید،

سپس جمله را ترجمه کنید.

الف) إِنْ الصَّنَمَ لَا يَتَكَلَّمُ.

اِنْ ← حرف مشبّهة بالفعل / بی گمان بت سخن نمی گوید.

ب) إِنْ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ.

اِنْ ← حرف مشبّهة بالفعل / هماننا خداوند کافران را دوست

نمی دارد.

ج) إِنْ التَّلْمِيزَ مُوَدَّبٌ.

اِنْ ← حرف مشبّهة بالفعل / به درستی که دانش آموز مودب است.

د) إِنْ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ.

اِنْ ← حرف مشبّهة بالفعل / قطعاً خداوند توبه کنندگان را دوست

می دارد.

ب) اَنْ: این حرف به معنای «که» می‌باشد و دو جمله را به یکدیگر وصل می‌کند.

مثال ۱: قَالَ الْمَعْلَمُ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

معلم گفت می‌دانم که خداوند بر هر چیزی تواناست.

مثال ۲: جَاءَ التَّلْمِيزُ وَقَالَ أَظُنُّ أَنَّهُ مَجْتَهِدٌ.

دانش‌آموز آمد و گفت، گمان می‌کنم که او تلاشگر است.

ج) كَأَنَّ: این حرف به معنای «گویی» و «مانند» است.

۱) كَأَنَّ الصَّمْتَ زَيْنَةٌ ← گویی سکوت زینتی است.

۲) كَأَنَّ عَلِيًّا أَسَدٌ ← علی مانند شیر است.

۳) كَأَنَّ الْأَسْتَاذَ دُرًّا ← استاد مانند مروارید است.

سوال: در عبارتهای زیر، حرف مشبیه بالفعل را مشخص، سپس

عبارات را ترجمه کنید.

الف) كَانَهُنَّ الْيَاقُوتُ وَ الْمَرْجَانُ.

كَأَنَّ ← حرف مشبیه بالفعل

آنان مانند یاقوت و مرجان هستند.

ب) تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ فَطِرِي فِي وجودِهِ.

أَنَّ ← حرف مشبیه بالفعل

و نشان می‌دهد که آن در وجودش ذاتی است.

ج) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةُ لَا تُدْرِكُ.

كَأَنَّ ← حرف مشبیه بالفعل

گویی خشنود ساختن همه‌ی مردم هدفی است که به‌دست نمی‌آید.

د) **لَکِنَّ**: این حرف به معنای «ولی» می‌باشد و کاربرد آن در کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام جمله‌ای است که قبل از خودش می‌آید. مثال:

۱) فِهَذَا يَوْمِ الْبَعْثِ **وَلَکِنَّکُمْ** کُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

حرف مشبیهة بالفعل

و این روز قیامت است **ولی** شما نمی‌دانستید.

۲) اللهُ رَحِيمٌ **وَلَکِنَّ** أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ.

حرف مشبیهة بالفعل

خداوند مهربان است **ولی** بیش‌تر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند.

نکته ← **لَکِنَّ** «همیشه به معنای «ولی» است و حتماً باید در جمله ترجمه شود.»

سوال: در عبارتهای زیر، حرف مشبّهة بالفعل را مشخص کنید.

الف) ذهبتُ إلى المدرسةٍ وُلکْتُ کتبتُ دروسی.

لکن ← حرف مشبّهة بالفعل

ب) نَعَمْ بالتأکید یا صدیقی وُلکْتُ أحبُّ زیارة العتباتِ.

لکن ← حرف مشبّهة بالفعل

ج) کتبتُ رسالتی وُلکْتُک ما کتبتُ.

لکن ← حرف مشبّهة بالفعل

د) هذا يومُ الجمعة وُلکْتُکم لا تعلمون.

لکن ← حرف مشبّهة بالفعل

ها لیت: این حرف به معنای «کاش» می‌باشد، و بیان‌کننده‌ی آمال و آرزوهاست و گاهی اوقات هم به صورت «یا لیت» به کار می‌رود.
مثال ۱: لیتَ العلماءُ یَنْجُونَا ← کاش دانشمندان ما را نجات دهند.

حرف مشبیهة بالفعل

مثال ۲: یا لیتنی کُنْتُ مَعَكَ ← ای کاش من، با تو بودم.

حرف مشبیهة بالفعل

و لعل: این حرف به معنای «شاید» و «امید است» می‌باشد.

مثال ۱: لعلَّ المعلمُ یُسافِرُ ← شاید معلم سفر کند.

حرف مشبیهة بالفعل

مثال ۲: لعلَّ التلميذُ یَنْجَحُ فی الامتحانِ.

حرف مشبیهة بالفعل

← امید است دانش‌آموز در امتحان موفق شود.

سوال: در جملات زیر حرف مشبیهة بالفعل را مشخص کنید.

الف) وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا.

یا لیت ← حرف مشبیهة بالفعل.

ب) لَعَلَّ الْمَعْلَمَ عَمَلُهُ سَهْلٌ.

لَعَلَّ: حرف مشبیهة بالفعل

ج) إِنَّا جَعَلْنَاهُ قِرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ.

لَعَلَّ ← حرف مشبیهة بالفعل

د) لَيْتَ الْأُمَّ عِنْدَنَا.

لیت ← حرف مشبیهة بالفعل.

لیت / نَعَلٌ:

نکته ۱: فعل مضارع در جمله‌هایی که دارای «نَعَلٌ» و «لیت» است به صورت **مضارع التزامی** ترجمه می‌شود.

مثال ۱: لیتْ أَذْهَبُ إِلَى مَدِينَةِ شِيرَازٍ ← ای کاش به شهر شیراز بروم.
مضارع التزامی

مثال ۲: نَعَلْتُ صَدِيقِي مُسَافِرًا ← امید است دوستم سفر کند.
مضارع التزامی

نکته مهم: فعل‌های ماضی را در جملاتی که دارای «لیت» است، می‌توان با توجه به جایگاهش به صورت «ماضی استمراری» ترجمه کرد.

مثال: لیتْ نَاصِرًا نَجَحَ فِي الْإِمْتِحَانِ ← کاش ناصر در امتحان موفق می‌شد.
ماضی استمراری

نکته ۲: حروف مشبّهة بالفعل همیشه بر سر جمله‌ی اسمیه (مبتدا و خبر) می‌آیند و مبتدا را به‌عنوان اسم خود منصوب و خبر را به‌عنوان خبر خود مرفوع می‌کنند.

لیت مَهْدِيًا فَاتِرًا فِي الْإِمْتِحَانِ.

اسم لیت و منصوب خبر لیت و مرفوع